

Π Α Λ Η Ε Σ Α Ν Α Μ Ν Η Σ Ε Ι Σ

Ραδιοφωνική έκπομπή διά τήν : 25ην
Ιουνίου 1972, ημέραν Κ Υ Ρ Ι Α -
Κ Η Ν καί ὤ ρ α ν 20.30 - 21.00

Τήν έκπομπήν παρουσιάζουν ὁ ΚΩΣΤΑΣ
ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ καί ὁ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥ-
ΚΑΚΗΣ. Τραγουδοῦ ἡ ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ .

143^μ

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ζέστη ἀγαπητέ μου Δημήτρη, ζέστη καταθλιπτική, ζέστη ἀνυπόφο-
ρη, ζέστη....

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί τά θέλεις τά πολλά επίθετα Γιάγιο μου ; Πέσ'τηνε ζέστη
ἄ θ η ν α ῦ η ἦ καί τά λές ὄλα.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ζέστη ἀθηναϊκή ; Καί θά ἦτανε σωστός αὐτός ὁ χαρακτηρισμός
τῆς ζέστης.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιά νά πεισθῆς, ἄκουσε Γιάγιο μου τί ἔγραφε στά 1932 ἕνας
εὐθυμογράφος στήν εὐθυμη στήλη μιᾶς ἐφημερίδος, ἐδῶ καί σα-
ράντα χρόνια :

Ζέστη λοιπόν, -αγαπητοί καί φίλοι συμπολιταί,
τό σύμπαν καταφλέγεται καί καταπυραυτοῦται
καί ἡ 'Αθήνα ὀλοκλήρη νομίζω, πυρπολεῖται
καί μόνον : "Αχ... καί μόνον βᾶχ... νυχθημερόν ἀκουτε.
Στάζουν ἰδρωτός ποταμοί, τόν κόσμον βασανίζουν
καί τά μαντήλια διαρκῶς, τά μέτωπα σκουπίζουν !...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Χαρακτηριστικοί οἱ στίχοι αὐτοί. Μά ἐάν ἐσύ, ἀγαπητέ μου ἐπή-
γες σαράντα χρόνια πίσω, στά 1932, ἐγώ ἔχω διάθεσι νά πάω
ἀπόμη πενήντα χρόνια περισσότερο, ~~ἑνενήντα~~ ἑνενήντα χρόνια πίσω
δηλαδή στά 1882 καί νά σοῦ διαβάσω στίχους τοῦ Σουρή μέ τίτλο
Ζ έ σ τ η !... Ἐῤῥχανε ἔρθει ὁμογενεῖς ἀπό τήν Αἴγυπτο στήν
ἄθῆνα, γιά νά παραθερίσουν καί ἔγραφε ὁ Σουρή :

Πώ πώ, τί ζέστη τούτη, τί φουρνός, τί καμίνι !
 Τήν ἔφεραν μαζί των, οἱ Ἀλεξανδρινοί,
 τῆς Ἀφρικῆς ὁ λίβας, φωτιά καί λαύρα χύνει
 κι' οὔτε λεπτό ἀγέρι τὰ φύλλα δέν κουνεῖ.
 Ἰδρόνουν ὄλοι κι' ὄλες, ἰδρόνουν πόδια, χέρια
 καί χωριστά κοιμοῦνται τῶν νεονύμφων ταίρια...

Γάμοι τό καλοκαίρι... Γιατί νά ζευγαρώνουν
 ἐκεῖνος καί ἐκεῖνη ; Πρέπει μαζί νά ἰδρόνουν ;
 Δέν ἄφηναν νά φθάσῃ λίγη δροσιᾶ καί κρῦο ;
 Μονάχα ὁ χειμῶνας εἶναι καιρός γιά δύο...
 οἱ νειόπαντροι, βεβαίως, κοιμοῦνται κατά μόνες
 ἀλλά θά ξανασιμῶνουν σάν ἔρθῃ ὁ χειμῶνας !...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ζέστη λοιπόν πρό σαράντα χρόνων, ζέστη τρομερή πρό ἑνενηντα
 ἑτῶν καί ἂν πᾶμε ἄλλα εἴκοσι χρόνια πρὸ πίσω, δηλαδή ἑκατόν
 δέκα χρόνια ἀπό σήμερα, στά 1860, θά βροῦμε καί ἄλλο ντο-
 κουμέντο γιά τήν ζέστη ἐκεῖνης τῆς ἐποχῆς :

Ἡ ζέστη πλέον ἔγινεν, ἐπάρατος ὡς νόσος...

Ἀπέθανεν ῥῶριςτικῶς ἡ μακαρία δρόσος

Πίπτουν πολλοί νά κοιμηθοῦν μέ στεναγμούς μοιραίους
 προσφέροντες τό αἷμα των τροφήν εἰς τοὺς κορέους...

Κι' οἱ συμπολιταὶ βλασφημοῦν νυχθημερόν, τουτέστι :

Ἦ ποῦ νά πάρῃ ὁ διάβολος, τήν τρομερή τήν ζέστη !...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Λοιπόν ἕς μὴν παραπονιόμαστε ἔμεῖς οἱ σύγχρονοι, ἀφοῦ πάντα
 ἡ καλοκαιρινή κᾶφα ἐβασάνιζε τοὺς ἀθηναίους.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί νά σκεφθῆς Γιάγιο μου, ὅτι τότε οἱ ἀθηναῖοι, δέν εἶχανε
 τρόπο ν' ἀντιμετωπίσουνε τήν καλοκαιρινή κᾶφα... Ἀνεμιστήρες
 βέβαια δέν ὑπῆρχανε τότε καί ὁ μόνος τρόπος γιά λίγη τεχνητή
 δροσιᾶ ἦτανε οἱ βεντάλιες.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Βεντάλιες χρησιμοποιοῦσαν βέβαια οἱ γυναῖκες... Καί θυμᾶμαι
 μάλιστα ὅτι οἱ κορφές ἀθηναῖες, εἶχανε περασμένη τήν βεντά-
 λια σέ μιᾶ λεπτή ἀλυσσιδίτσα ἀπὸ τὸν λαιμό τους καί χωμένη
 κατὰ τὸ ἡμισυ μέσα στήν ζώνη τῆς μέσης...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὑπῆρχαν ὄμως καί πολλοὶ ἄνδρες ποῦ χρησιμοποιοῦσαν βεντάλια

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μή μου πης ότι κυκλοφορούσαν άνδρες στους δρόμους με βεντάλιες...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι ένας και δύο, μά δεκάδες, ένατοντάδες καθώς πρέπει άνδρες που δεν διστάζανε να βγάλουν τις βεντάλιες τους από την έσωτερική τσέπη του σακακιού, για να αερίζωνται...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Είπες : Τήν έσωτερική τσέπη του σακακιού... Ξεχνώ ότι δεν υπήρχε περίπτωση να γυρίζη ένας καθώς πρέπει άνδρας στον δρόμο, χωρίς σακάκι και μάλιστα με κοντομάνικο πουκάμισο.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ποιός τολμούσε να κυκλοφορήση στον δρόμο χωρίς σακάκι ; Ναί, καμμιά φορά, έβλεπες στον δρόμο καθώς πρέπει ~~αθηναίους~~ αθηναίους με τό πουκάμισο, μά τό σακάκι τους τό κρατούσανε διπλωμένο στο άριστερό τους χέρι. Τό σιληρό κολλάρο κανείς δεν τολμούσε να τό καταργήση, ούτε τά σιληρά μανικέτια κι' έβλεπε κανείς αυτό τό κολλαρισμένο κολλάρο να μαλαιώνη από τήν ζέστη και να μουσκεύεται ή κόλλα του. Κατάστασις αξιοθρήνητη και άπελπιστική.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ξέρω ότι οι πιο εύποροι αθηναίοι, φορούσανε κοστούμι από σέτα - προύτα ή σακάκι από ύφασμα άλπανά, γιατί ο άλπανάς ραβότανε συνήθως χωρίς φόδρα και έτσι τό σακάκι γινότανε πολύ πιο έλαφρό.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αυτό είναι αλήθεια. Και ή μόνη κατάργησις που έπιτρεπότανε τό καλοκαίρι, ήτανε τό γιλέκο... Αυτό μάλιστα, τό καταργούσανε οι αθηναίοι και ~~θέ~~ θεωρούσανε τήν κατάργησί του, μεγάλη καλοκαιρινή εβεργεία... ~~α~~ λ λ ~~α~~...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ 'Υπάρχει και άλλα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βεβαίως υπάρχει. "Όταν ο αθηναίος καταργούσε τό γιλέκο, θά έπρεπε να φορά τιράντες πολυτελέστερες από τις χειμωνιάτινες για να κρατούν τό πανταλόι του. Ζώνη δεν συνηθιζότανε τότε. Κανένας δεν τολμούσε να φορέση ζώνη που έθεωρείτο κατώτερο ~~δακτύλιο~~ λαϊώτερο είδος στο ντύσιμο.

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Αυτό τό καταλαβαίνω, γιατί ή ζώνη, έστω καί δερμάτινη, καταγότανε από τό παλαιό ζωνάρι πού φορούσανε οί άθηναίοι κουτσαβάκηδες.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ακριβώς. Καί μπορώ νά σοϋ πώ, άγαπητέ μου Γιάγιο, ότι έχει μείνει στήν ιστορία τής παληάς 'Αθήνας, ένας τσιγγούνης άθηναίος, πού κατοικούσε στό Παγκράτι, ό όποιος ούδέποτε είχε φορέσει τιράντες ή ζώνη ή έστω καί ζωνάρι γιά νά συγκαρτη τό πανταλόνι του...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί πώς τό συγγρατούσε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μέ σπάγγο... Μάζευε σπάγγους, τούς έδενε μέ κόμπους καί τούς τύλιγε γύρω από τή μέση του. "Ήτανε τόσο γνωστός στήν συνουκία του, στό Παγκράτι γύρω στά 1920, έδώ καί πενήντα χρόνια ψστε τόν είχανε άπειναλέσει οί γείτονές του σπαγγοραμένο.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί λές ότι άπ'αυτόν τόν τσιγγούνη έμεινε ή λέξις σπαγγοραμένος πού σημαίνει τόν φιλάργυρο ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Έτσι πρέπει νά είναι. "Όμως δέν νομίζεις ότι πρέπει νά διακόψωμε λίγο τήν φλυαρία μας γιά ν' άκουσθής καί ή φωνούλα τής φίλης μας τής Κλειώς ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καμμία αντίρρησης. Καί μάλιστα τήν έχω παρακαλ'σει νά μās θυμίση ένα περίφημο παλαιό ρομαντικό τραγούδι, τό " Μοϋ είπες - σοϋ είπα... "
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Μοϋ είπες - σοϋ είπα...
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί τώρα Γιάγιο μου θά ξαναγυρίσωμε στίς βεντάλιες...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Στίς βεντάλιες ; Τί έχομε νά ποϋμε γιά τίς βεντάλιες ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πολλά. Πρώτα πρώτα πρέπει νά ξέρης ότι ή βεντάλια, είχε γίνει μέσον αίσθηματικής συνεννοήσεως.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Σώπαινε βρέ άδελφέ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σοϋ τό λέω είλικρινώς. Βέβαια δέν ήτανε άθηναϊκή έπινόησις αϋτή ή ιστορία, γιατί ό κώδιξ τής βεντάλιας είχε έρθει από τό Π α ρ ί σ ι.

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Για στάσου, γιατί μου βγάζεις καινούργια πράγματα στη μέση.
'Υπήρχε τέτοιος κώδικς της βεντάλιας ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βεβαιότατα. Δέν ήτανε τυπωμένος βέβαια, μά οί σημασίες της βεντάλιας, ανάλογα μέ τήν θέσι της, μέ τό άνοιγμά της, μέ τόν τρόπο της χρήσεώς της... ήτανε πολλές και διάφορες.
'Ο μακαρίτης Τάνης Δαραλέξης, ό κοσμιολογός της Παληής 'Αθήνας, ό πάντοτε κομψός μέ τό μονύελό του και τό λουλουδιστό πέτο του σακακιού του, μου εΐχε δώσει χειρόγραφο αυτόν τόν κώδικα της βεντάλιας κι 'άν δέν βαρυνέσαι, τόν διαβάσεις.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Νά βαρεθώ ; Κάθε άλλο μαλιστα. Νομίζω πώς θά έχη ένδιαφέρον ένας τέτοιος κώδικας ... Λοιπόν διαβάζω : Βεντάλια κλειστή όρθία : Δέχομαι φλέρτ, αρκει νά εΐναι αξιοπρεπές... Αυτό τό αξιοπρεπές, τί έννοούσε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νά εΐναι φλέρτ σκέτο, χωρίς νά πρόκειται νά έχη συνέπειες.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Βεντάλια κλειστή, άνεστραμένη. 'Αδίως κοπιάζετε. Δέν δέχομαι ούτε φλέρτ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βέβαια, αυτά ΐσχυαν για τίς άνύπανόρες, τίς ντεμουαζέλλες και ΐχι τίς παντρεμένες. Για πήγαινε πιο κάτω.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Βεντάλια μισανοιχτή : Μοϋ άρέσετε αρκειτά. Τρίτον : Νευρινό άνοιγοκλείσιμο της βεντάλιας : Γίνεσθε κουραστικός μέ τά γλυκόλογά σας... Δηλαδή, όλόκληρο λεξιλό...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Λεξιλό βέβαια, ΐχι, μά αΐσθηματικός κρυπτογραφικός κώδικς. Για διάβασε παραπάνω.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Βεντάλια κλειστή, τοποθετημένη στην ζώνη δεσποινίδος. Πήν μέ φλερτάρετε. 'Η καρδιά μου εΐναι δοσμένη άλλοϋ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Και τώρα φθάνομε στά πιο κονηρά.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Βεντάλια άνοιχτή κρεμασμένη από τόν λαιμό : 'Εάν μου δώσετε ραντεβοϋ, θά τό δεχθώ. Βεντάλια που άερίζει άπαλά τό πρόσωπο, δεσποινίδος : Μοϋ άρέσετε. Μπορείτε νά έξαιολουθήσετε τό φλέρτ... 'Εάν άερίζε γέ νευρινότητα, προσοχή, μάς βλέπουν

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αύτά ήτανε τὰ βασιλιά. Ὑπῆρχαν ὄμως καὶ παρεπόμενα.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δηλαδή ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κάποια ντεμουαζέλλα, σέ ὄρα γάμου βέβαια, πού ἤθελε νά τῆς γίνουν προτάσε ις, γιά νά μπορῆ νά κάνη ἐπιλογή, φρόντιζε νά γράφῃ στήν βεντάλια τῆς ἕνα νούμερο.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ὅχι βέβαια νούμερο τηλεφώνου γιατί τότε δέν ὑπῆρχαν τηλέφωνα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅχι. Ἐνα νούμερο συνήθως πενταψήφιο, καμμιά φορά καί ἑξαψήφιο καί πάντα στρογγυλό νούμερο : 50.000, 75.000 ἢ καί 100.000...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πενήντα χιλιάδες ; ἑβδομήντα πέντε ἢ ἑνατό χιλιάδες. Καί τί ἐσημαινε αὐτός ὁ ἀριθμός ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τὴν προτιμα πού τῆς ἔδινε ὁ πατέρας τῆς... Καταλαβαίνεις λοιπόν τί γινότανε. Ἡ βεντάλια μέ τό νούμερο, ἦτανε τό δόλωμα γιά νά πιαστῆ ὁ γαμπρός.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί πλανότανε τό ψάρι ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πάντως τσιμπούσε καί ἔρχιζε νά δείχνῃ ἐνδιαφέρον. Φρόντιζε νά μάθῃ ; Ἐνατό χιλιάδες, δηλαδή σίτι ἢ μετρητά ; Ἡ μήπως μετοχές ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί προτιμοῦσαν ἀπ' ὅλα αὐτά οἱ ὑποψήφιοι γαμπροί ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί θέλεις νά προτιμοῦσαν Γιάννη μου ; Συνήθως τὰ μετρητά
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μιά καί πέρασε σέ τέτοιο θέμα, ξέρεις τί θά ἤθελα νά μαθῶ ; Ποιοί γαμπροί ἦτανε πιά περιζήτητοι στά παλαιά χρόνια ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Οἱ γιατροί ἀφ' ἑνός... καί οἱ ἀξιωματικοί.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Αὐτό λοιπόν δέν τό περίμενα. Οἱ γιατροί καί οἱ ἀξιωματικοί ; Γιατί ἀπὸ αὐτές οἱ προτιμήσεις ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐμένα ρωτᾷς Γιάννη μου ; Μήπως ἤμουνα νύφη ἐκείνης τῆς ἐποχῆς γιά νά ξέρω ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δέν ἤσουναι βέβαια νύφη, μά κάτι θά 'χῃς ἀκούσει.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πραγματικά έχω ακούσει. Σκέφου ότι όταν ο Μιμήκος, αυτός που αυτοκτόνησε μαζί με την Μαίρη, ήτανε άόμη φοιτητής της τής Ιατρικής, πολλές τον κυνηγούσανε με την σκέψη ότι κάποτε θα γινότανε γιατρός. Και είναι γνωστόν ότι μιὰ γειτόνισσά του, στο θησεΐον κατοικοῦσε ὁ Μιμήκος, ρωτοῦσε τήν κόρη της : Μά τί τόν θέλεις ; Τί τοῦ βρίσκεις ; Ἀπένταρος φοιτητής εἶναι... Καί ἡ κόρη ἀποκρίθημε : Ναί καλέ μητέρα, μά θά γίνῃ γιατρός καί θά γυρίσῃ στίς βίζιτες με τήν καρρότσα του...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μεγαλομανία δηλαδή. Ἡ φιλοδοξία της ήτανε που θά εἶχε σύζυγόνά πηγαίνῃ στίς ἐπισιπέφεις του με ἄμαξα, ἢ μάλλον με τήν φρασολογία της ἐποχῆς : Στίς βίζιτες με τήν καρρότσα. Καί τοὺς ἀξιωματικούς, γιατί τοὺς προτιμοῦσαν ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πάλι γιά τόν ἴδιο λόγο. Φιλοδοξία καί μεγαλομανία. Κάθε κορίτσι της παληῆς Ἀθήνας, ἤθελε νά πάρῃ ἄνδρα με σπαθί στή μέση του. Σκέφου ὅτι τότε οἱ ἀξιωματικοί κυκλοφοροῦσαν με τά σπαθιά τους στήν μέση. Καί ἔχω ὑπ' ὄφιν μου μιὰ σεβαστή ἀθηναία δέσποινα, που πέθανε ἐδῶ καί λίγα χρόνια, που όταν ήτανε ντεμουαζέλλα, ὀμορφῆ καί με μεγάλη προίκα, ἐνώ τήν ζητοῦσανε περίφημοι ὑποψήφιοι γαμπροί, ἐκείνη ἔλεγε στοὺς γονεῖς της : "Ὀχι, ὄχι, ὄχι... Μά τί θέλεις ἐπί τέλους ; Καί ἀπαντοῦσε ἡ ντεμουαζέλλα της ἐποχῆς τοῦ 1900. Παθί καί γαλόνη... Γαλόνη καί σπαθί. Τελικά παντρεύτημε ἕναν ὑπολοχαγό τοῦ μηχανικοῦ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Εἶδες τί ἔλεγε ; Σπαθί καί γαλόνη... Τό γόητρο, τό πρεστίτζ της ἐποχῆς ἐκείνης... Καί φυσικά, ἐπειδή ὄλες οἱ κπέλλες της Ἀθήνας, παίζανε πιάνο, θά καθότανε καί αὐτή καί θά τραγουδοῦσε : Πρωῖ βράδυ, σ' ἐνθυμοῦμαι...

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Πρωῖ βράδυ - σ' ἐνθυμοῦμαι

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἄρχισαμε τὴν συζήτησί μας ἀπόψε μὲ τὴν μεγάλη ζέστη τῆς Ἀθήνας...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί λέγαμε ὅτι καί στήν παλιά τὴν Ἀθήνα ὑποφέρανε ἀπὸ τὴν κίψα οἱ ἀθηναῖοι, χωρὶς νὰ ἔχουνε τὰ σημερινά μέσα γιὰ τὴν ἀντιμετώπισί της.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Σήμερα, ὅποια στιγμή θέλεις, βρίσκεις στὸν δρόμο ἓνα πλανόδιο πού σοῦ δίνει ἓνα παγωτό, καθαρό, νόσιμο, περιποιημένο.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί τότε ὑπῆρχε ὁ πλανόδιος παγωτατζής, ἢ μάλλον ὁ γιατσατζής...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Πῶς τὸν εἶπες ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Φι α τ ᾱ τ ζ ῆ !... Πουλοῦσε γι ἄ τ φ ο... Δέν κυκλοφοροῦσε μὲ ποδήλατο αὐτός, οὔτε μὲ καρτσάκι, μὰ κουβαλοῦσε στοὺς ἴμους του ἓνα μακρὺ ξύλο ἀπὸ τὸ ὅποιο κρεμόντουσαν δύο τενεκεδέχνες παγωτιέρες, μὲ πάγο καί στή μέση τὸ γιάτσο
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Γιάτσο ἦτανε τὸ παγωτό.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἄς τὸ ποῦμε παγωτό. Γιάτσο κρέμα, γιάτσο τ σ ι κ ο υ λ ᾱ τ ο... Καί φώναζε ὁ παγωτατζής : Ἐδῶ τὸ καθαρὸ γιάτσο...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἡ λέξις καθαρὸ, θὰ ἦτανε βέβαια εὐφημισμός, γιατί ποῖός ξέρει τί πηγαδίσιο νερό χρησιμοποιούσανε τότε πού κάθε καλοκαῖρι, γράφανε οἱ ἐφημερίδες γιὰ τὰ κρούσματα τοῦ κοιλιακοῦ τύφου.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί συνιστοῦσαν οἱ ἐφημερίδες : Μὰ βράζετε τὸ νερό καί νὰ τὸ ἀφήνετε νὰ κρυώνη... Μὰ ποῖός παλαβὸς ἀθηναῖος ἔκρινε τέτοιες συμβουλές ; Οἱ γιατροὶ τῆς Ἀθήνας συνιστοῦσαν : Μὴν τρώτε ἀγγούρια... ἔχουν μικρόβια κοιλιακοῦ τύφου... Καί θυμᾶμαι ὅταν ἦμουν πιτσιρῆκος, τρώγανε οἱ μεγάλοι στὸ σπῖτι κανένα δροσερὸ ἀγγουράκι καί δέν δίνανε σ' ἐμᾶς τὰ παιδιᾶ, γιὰ τὸν φόβο τῶν μικροβίων. Σέ χρόνια παλαιότερα γιὰγνο μου, ἡ πρώτη ἀσθένεια πού εἶχε τὰ περισσότερα θύματα ἦτανε ὁ δυσεντερία...

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Αυτό τό φαντάζομαι. Μήπως ό πάγος ήτανε καθαρός ; Τόν διαλαλούσανε για καθαρό, μά ποιός ξέρει από τί νερά τόν φτιάνανε.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Άσε πού ήτανε σπάνιος καί δυσεύρετος. Θα 'πρεπε κάθε δουλικό οίκογενείας, νά τά 'χη καλά μέ τόν διανομέα του πάγου για νά μπορῆ νά προμηθευθῆ ἕνα τέταρτο κολώνας. Τίς ἐποχές τῆς μεγάλης ζέστης, μόλις ἀκουγότανε στόν δρόμο ἡ χαρακτηριστική του φωνή : Πάγος, καθαρός ό πάγος... ὠρμούσανε τά δουλικά καί οί νοικοκυρές ἀνόμη στίς πόρτες : Παγοπόλη... καλέ μέ τόν πάγο.
- "Ελα κι 'ἀπ' ἔδω !...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καμμιά φορά κατέφθανε καί ό χωροφύλακας τῆς συνοικίας νά ἐπιβλέψῃ για τήν δίκαιη διανομή του πάγου... Στάσου κυρά μου, ἔσῳ ἐπήρες ἕνα τέταρτο...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μά ἔχω ἑφτά παιδιά καί δύο νομάτοι ό ἄνδρας μου κι 'ἐλόγου μου, ἐννέ α...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί θάν τούς ταΐσης πάγο ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μά νά μήν ἔχωμε νά πιοῦμε λίγο δροσερό νεράκι ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κουμάρια δέν ἔχεις ; Κρυώνει τό νερό καί στά κουμάρια.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πολλοί νοικοκυραῖοι πού διαθέτανε πηγάδι στό σπίτι τους, εἴχανε ἐπινοήσει ἕλλη μέθοδο για νά πίνουν δροσερό νερό. Γεμίζανε μιά νταμιζάνα νερό, τήν βουλώνανε καλά καί τήν κατεβάζανε μ' ἕνα σχοινί στό πηγάδι, ὅπου ^{τήν} ἀφήνανε ὀλη τήν νύχτα
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κι' ἔτσι εἴχανε τό πρωῒ νεράκι σχετικῶς δροσερό. Ξέρω ὅτι τό ἀθηναῖκό πηγάδι ήτανε τό φυγετο τῆς παληῆς Ἀθήνας. Μήπως δέν κατεβάζανε στό πηγάδι καί ἕνα καλάθι μέ φρούτα για νά παγώσουν ἢ τουλάχιστον νά γίνουν κάπως δροσερά ; Καί κυρίως τά πεπονοιάρπουζ α
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πῶς τά εἶπες ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πεπονοιάρπουζα. Πεπόνια καί καρπούζια μαζί.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αυτό πάλι πού τό ξέρεις ; Αυτό εἶναι παληό παληό ἀθηναῖκό.
- "Ήτανε ἕνας πλανόδιος μανάβης πού διαλαλοῦσε : Πεπονοιάρπουζα

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Σοβαρά ; Δέν τό ήξερα. Τυχαία τό είπα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπράβο Γιάγκο. Μάλιστα αυτή ή σύνθετη λέξις : Πεπονοκάρπουζα έχει καί μία ωραία ιστορία στό ένεργητικό της. Είχε έρθει στην 'Αθήνα, ύστερα από άπουσία τριάντα έτών ένας άμερικάνος, δηλαδή Έλληνας πού είχε μεταναστεύσει νέος καί είχε γυρίσει πλούσιος πιά. "Ακουσε νά διαλαλούν : Πεπονοκάρπουζα καί ειπε : Μπράβο στους άθηναίους... Πετύχατε νά κάνετε από διασταύρωσι καί πεπονοκάρπουζα ; 'Η ~~ή~~ οίκογένεια πού τόν φιλοξενούσε τόν άφησε στην πλάνη του. Καί τήν έπομένη πήγε ό άμερικάνος στην άγορά καί ζητούσε ν'άγοράση ένα πεπονοκάρπουζο...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Πολύ νόστιμο... θά τόν πήρανε στην κοροϊδία οι μανάβηδες της άγοράς καί μάλιστα, ένας διάσημος μανάβης, γνωστός για τό χιοδμορ του, του ειπε : "Ακουσε αφέντη... ένας ρωμηός πού μένει χρόνια στην 'Αμέρικα, μπορεί νά γίνη έλληνο-άμερικάνος, μά ένα καρπούζι, όσοο χρόνια καί νά μείνη ανάμεσα στά πεπόνια, πεπονοκάρπουζο δέν γίνεται...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νά πού τήν ξέρεις καί σύ αυτήν τήν ιστορία.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ναί, μου τήν είχανε διηγηθεί καί τήν θυμήθηκα τώρα πού έγινε κουβέντα. "Ομως νομίζω ότι μπορούμε νά ποθμε καί κανένα τραγοϋδι. Τί λές ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπορώ νά διαφωνήσω ; 'Η φίλη μας ή Κλειώ είναι έτοιμη νά μ ε λ φ η... όπως θά έλεγε ένας παληός άθηναίος.
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία π άνου) Ευπνώ καί μου 'παν : Έφυγε ή κόρη π'άγαπούσα - καί κατεβαίνω στον γιαλό τήν θάλασσα παρακαλώ - τήν πιροκουματούσα...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στιχοι του Γεωργίου Ζαλοκώστα, πού ήτανε γλυκύτετος ποιητής καί αξιωματικός του έλληνιου στρατου μέ μεγάλη δρᾶσι.

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ναί. Σκέφου ότι πέθανε νεώτατος σέ ηλικία πενήντα τριών έτων-
στά 1858... καί έχει γράφει όλα του τά ποιήματα σέ καθαρή δη-
μοτική γλώσσα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ποῦ καί ποῦ ξαφεύγει καί χρησιμοποιεῖ λίγη, ελάχιστη καθαρεύ-
ουσα ὅπως στό " Χάνι τῆς Γραβιάς " ὅπου λέει σέ μιὰ στροφή :
'ΑΛΛ' ἔδω ὦ υἱέ τοῦ Προφήτου - Μιναρέν δέν θά βρῆς ὑψηλόν -
ἀλλά μόνον τουφέκι καλόν - καί ἰδοῦ ἡ φωνή του... Καί ἠνίας
καί σπάθην ἀφήνει - ὁ δερβίσης στά στέρνα πληγείς - καί μέ
κρότον πεσών κατὰ γῆς - ρεῖθρον αἵματος χύνει...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τό παραδέχομαι, μά ὅταν πέθανε ὁ Ζαλοκώστας στά 1858, ὁ Παρά-
σχος ἦτανε εἴκοσι έτων καί μ' ὄλο τό παράδειγμα τοῦ δημοτικι-
στοῦ Ζαλοκώστα, ὁ Ἀχιλλεύς Παράσχος ἔγραψε σέ ἄπταιστη καθα-
ρεύουσα...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί αἰώνιο μπερδεμα τῆς γλώσσας. Οἱ λογοτέχνες δ' ἔβλεπε
ποιά γλώσσα νά προτιμήσουνε. Καί γράφανε καί τίς δύο. Ἀπό τῆ
μιὰ πλευρά βλέπεις τόν Ζαλοκώστα νά γράφῃ : Ευπνῶ καί μου
'παν ἔφυγε ἡ κόρη π' ἀγαπούσα... κι' ἀπό τήν ἄλλη πλευρά βλέ-
πεις τόν Παράσχο νά γράφῃ : Ἐμεῖ στήν ἔρημον τῆν γῆν, λυσί-
κομος καί μόνη - ἄν ζῶντα δέν μ' ἠγάπησες, νεκρόν μή μέ λησμό-
νει...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μήπως κι' ἐμεῖς δέν μπερδευόμαστε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σέ τί ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Στήν συζήτησί μας. Ξεκινήσαμε ἀπό τήν ζέστη τῆς Ἀθήνας
καί φθάσαμε στήν καθαρεύουσα τοῦ Παράσχου.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καλά πού μου θύμησες τήν ζέστη. Ξέρεις Γιάνκο ὅτι ὅταν ἔφθα-
σαν στήν Ἀθήνα οἱ πρῶτοι ἀνεμιστήρες, γύρω στά 1900 πῶς
τούς διαφημίσανε ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ποῦ νά ξέρω ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γράφανε στίς ἐφημερίδες : Δροσιά κατὰ βούλησιν. Μ' ἕνα κουμ-
πάκι εἰσβάλλει ἡ δροσιά στό σπίτι σας ἢ στό γραφεῖο...

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Πολύ λογική διαφήμιση. Μ' ένα κουμπάκι εισβάλλει ή δροσιά
στό σπίτι σας.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό κωμικό σ' αυτήν τήν ιστορία είναι ότι τήν λέξι άνεμιστήρ
πού είναι μετάφρασις από τό φραντσέζικο : βαντιλατέρ... δέν
μπορούσανε νά τήν συνηθίσουν στήν αρχή οί άθηναίοι καί βλέ-
ποντας ότι άε τό μηχάνημα αυτό προκαλεῖ άνεμο, λέγανε τούς
άνεμιστήρας : *άνεμοστροβιλιςτῆρες*...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ *Επειδή προκαλούσανε άνεμοστρόβιλο... Πολύ σωστό... "Ομως
ή ώρα μας κοντεύει νά περάση καί μόλις προλαβαίνει ή φιλη
μας νά μῆς πῆ ένα τραγουδι άκόμη...
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (Μέ συνοδεία πιάνου) "Έλα - Έλα...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.